

Про затвердження Положення про штрихове кодування товарів

Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України
від 20 серпня 2002 року № 255

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
5 вересня 2002 р. за № 733/7021

Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України
від 25 жовтня 2007 року № 355

Відповідно до Закону України "Про захист економічної конкуренції" та міжнародних стандартів зі штрихового кодування **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення про штрихове кодування товарів, що додається.
2. Управлінню торговельної діяльності зареєструвати цей наказ у Мін'юсті.
3. Вважати таким, що втратив чинність, наказ МЗЕЗторгу від 27.08.96 № 530 "Про затвердження Положення про штрихове кодування товарів" (зі змінами та доповненнями), зареєстрований у Мін'юсті 11 вересня 1996 року за № 517/1542.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Державного секретаря Стеценка В. О.

Міністр

О. Шлапак

ПОГОДЖЕНО:

Перший заступник Державного секретаря
Міністерства аграрної політики України

Ю. Я. Лузан

Перший заступник Державного секретаря
Міністерства промислової політики України

Л. В. Мінін

Заступник Голови Державного
комітету статистики України

Ю. М. Остапчук

Заступник Голови Державного комітету стандартизації,
метрології та сертифікації України

А. М. Воронков

Тимчасово виконуючий обов'язки Голови Державного комітету
України з питань регуляторної політики та підприємництва

В. П. Загородній

В. о. Голови Антимонопольного комітету України

О. Мельниченко

Заступник Голови правління Центральної спілки
споживчих товариств України

В. П. Левицький

Президент асоціації "САН-УКРАЇНА"

Г. В. Дзись

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства економіки та з питань
європейської інтеграції України
від 20 серпня 2002 р. № 255

(у редакції наказу Міністерства економіки України
від 25 жовтня 2007 р. № 355)

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
5 вересня 2002 р. за № 733/7021

ПОЛОЖЕННЯ

про штрихове кодування товарів

1. Терміни в цьому Положенні вживаються в такому значенні:

товар як об'єкт обліку (trade item) — будь-який окремий вид виробу чи послуги, щодо якого виникає потреба одержати певні наперед означені відомості, що можуть бути використані в будь-який час протягом його обігу в будь-якій системі постачання;

суб'єкт господарювання — фізична або юридична особа — учасник господарських відносин, що здійснює в Україні виробництво та/або реалізацію продукції (виконання робіт та надання послуг) з метою чи без мети одержання прибутку;

система GS1 — система стандартів, методик, настанов, правил, які адмініструє міжнародна асоціація GS1, що стосуються автоматичної ідентифікації, штрихового кодування та електронної передачі даних і всевітньо визнані учасниками ділових стосунків — користувачами такої системи;

Префікс GS1 підприємства — сукупність цифр (номер), що складається із номера, який міжнародна асоціація GS1 надає національній організації — члену GS1, та унікального номера підприємства, який визначає національна організація — член GS1. Префікс GS1 підприємства є складовою частиною ідентифікаційного номера GS1;

ідентифікаційний номер GS1 — номер, сформований у відповідності до стандартів системи GS1 з метою забезпечення однозначної ідентифікації об'єкта обліку, зокрема товарної позиції;

штриховий код GS1 — штриховий код, сформований у відповідності до стандартів системи GS1, у якому, зокрема, відображається (кодується) ідентифікаційний номер GS1. До штрихових кодів GS1 належать декілька символік штрихових кодів, наприклад штрихові коди EAN-13 та EAN-8, які застосовують для маркування товарних позицій, що обертаються в торговельних мережах, штриховий код GS1-128, застосування якого поширене для маркування об'єктів обліку в постачальницькій діяльності;

ідентифікаційний номер GS1 обмеженої циркуляції (сфери обігу) — номер, який присвоюють одиниці обліку (товарній позиції) відповідно до державних стандартів та нормативно-технічних документів і керівництв національної організації — члена GS1. Він є унікальним і забезпечує однозначну ідентифікацію товарної позиції у визначеному обмеженому середовищі та призначений для використання тільки в цьому середовищі;

Глобальний номер розташування GS1 — ідентифікаційний номер в системі GS1, який уможливує унікальну та однозначну ідентифікацію учасників торгових відносин, їх виробничих і структурних підрозділів та інших об'єктів, що мають визначене місцезнаходження;

електронний обмін даними — передача даних, структурованих згідно з погодженими і визначеними стандартами GS1 електронних повідомлень, від однієї комп'ютерної системи до іншої електронними засобами та з мінімальним втручанням людини.

2. Це Положення розроблено відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 29.05.96 № 574 "Про впровадження штрихового кодування товарів" (із змінами), а також Господарського кодексу України, Законів України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" та "Про стандартизацію", постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.94 № 821 "Про Асоціацію Товарної Нумерації України "ДжіЕс1 Україна" (із змінами), Положення про національний фонд нормативних документів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2002 № 1395, правил міжнародної асоціації GS1 та міжнародних стандартів системи GS1 з автоматичної ідентифікації, штрихового кодування та електронного обміну даними з метою:

створення умов для впровадження і поширення в Україні інформаційних технологій автоматичної ідентифікації та електронного обміну даними і створення інформаційної бази для контролю та управління товарно-грошовим обігом, удосконалення систем обліку продукції (товарів і послуг);

підвищення конкурентоспроможності українських товарів на вітчизняному та зарубіжному ринках;

інтеграції вітчизняних суб'єктів господарювання у світові ринки і мережі товарних потоків на засадах сучасних загально-визначених стандартів ділового спілкування;

скорочення витрат та часу товарообігу за рахунок застосування електронних засобів обліку при виробництві товару, його складуванні, транспортуванні, реалізації та звітності державним органам;

сприяння підвищенню ефективності ділового комерційного співробітництва суб'єктів господарювання шляхом широкого впровадження і застосування стандартів та практики ідентифікації товарів і торгових партнерів та обміну інформацією про них, які з ініціатив всесвітньої ділової спільноти адмініструє міжнародна асоціація GS1;

сприяння поширенню серед суб'єктів господарювання України практики застосування системи електронного обміну даними з використанням стандартів GS1 (EANCOM та XML);

створення передумов для запровадження в Україні технологій простежування та контролю товарних потоків у реальному часі, базованих на визначених діловою спільнотою стандартах радіочастотної ідентифікації (Електронний код продукту — EPC) та обміну інформацією;

сприяння скороченню непродуктивних витрат суб'єктів господарювання — ділових партнерів та підвищенню точності і достовірності відомостей (даних) в інформаційних системах про продукцію (товари, послуги), інші об'єкти обліку завдяки застосуванню технологій та методик синхронізації даних на базі стандартів системи GS1.

Це Положення поширюється на суб'єктів господарювання, що діють в Україні.

3. Згідно з правилами системи GS1 та повноваженнями, наданими законодавством України, Асоціація Товарної Нумерації України "ДжіЕс1 Україна" (далі — Асоціація "ДжіЕс1 Україна") як національна організація — член GS1 забезпечує на території України:

присвоєння суб'єктам господарювання Префікса GS1 підприємства і присвоєння товарам як об'єктам обліку (trade item) та іншим об'єктам обліку ідентифікаційних номерів GS1;

формування фонду нормативних документів шляхом накопичення нормативно-технічних документів і керівництв GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна", що стосуються стандартів системи GS1, їх зберігання, систематизацію та актуалізацію;

взаємодію з головним фондом нормативних документів Українського науково-дослідного інституту стандартизації, сертифікації та інформатики, зокрема шляхом надання довідкової та бібліографічної інформації про нормативно-технічні документи і керівництва GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна";

надання користувачам інформації про нормативно-технічні документи і керівництва GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна" і їх копій;

адміністрування технічних процедур експертизи, контролю та оцінювання відповідності стандартам GS1 параметрів штрихкодів позначок, логістичних етикеток, стандартних електронних повідомлень тощо;

виконання інших базових функцій національної організації — члена GS1 згідно з вимогами міжнародної асоціації GS1, що забезпечують і підтримують багатогалузеву систему однозначного нумерування об'єктів обліку, штрихового кодування, електронних повідомлень (EANCOM чи GS1 XML) та радіочастотної ідентифікації за стандартами GS1, яка використовується діловими партнерами.

Право суб'єкта господарювання на використання присвоєного Асоціацією "ДжіЕс1 Україна" Префікса GS1 підприємства та ідентифікаційного номера GS1 посвідчується відповідним свідоцтвом Асоціації "ДжіЕс1 Україна", яке видається в заявницькому порядку на безоплатній основі.

4. Маркування товарів штриховими кодами GS1 забезпечують суб'єкти господарювання відповідно до державних стандартів, інших нормативних актів України, нормативно-технічних документів і керівництв міжнародної асоціації GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна".

Імпортні товари, які марковані штриховими кодами GS1 відповідно до вимог вищезазначених документів, не підлягають перемаркуванню іншими штриховими кодами GS1.

5. Обов'язковому маркуванню штриховими кодами GS1 підлягають алкогольні напої та тютюнові вироби, примірники аудіовізуальних творів та фонограм, лікарські засоби та інші товари, маркування яких штриховими кодами передбачено законодавством України. Маркування харчових продуктів штриховими кодами здійснюється в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

6. Суб'єкти господарювання, що діють через свої відокремлені підрозділи чи дочірні підприємства в інших країнах, мають право згідно із положеннями системи GS1 при маркуванні своїх товарів штриховими кодами застосовувати ідентифікаційні номери GS1, які їм присвоїли Асоціація "ДжіЕс1 Україна" або національні організації — члени GS1 інших країн.

7. Товари, які на підприємствах торгівлі піддають додатковому перерозподілу у малих обсягах, перефасуванню, подрібненню партій тощо для реалізації кінцевому споживачу, а також товари, на яких штрихкодіві позначки GS1 відсутні або не відповідають встановленим вимогам, підприємства торгівлі можуть самостійно кодувати ідентифікаційними номерами GS1 обмеженої циркуляції (сфери обігу) та маркувати відповідними штриховими кодами згідно з державними стандартами та нормативно-технічними документами і керівництвами Асоціації "ДжіЕс1 Україна".

8. Заборонено суб'єктам господарювання маркувати штриховими кодами GS1 товари (крім зазначених у пункті 7 цього Положення), яким не присвоєно ідентифікаційних номерів GS1 згідно з державними стандартами України, нормативно-технічними документами і керівництвами міжнародної асоціації GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна".

9. Ідентифікація суб'єктів господарювання, їх структурних підрозділів та інших об'єктів, що мають визначене місце знаходження, під час електронного обміну даними з використанням стандартів GS1 здійснюється з використанням Глобальних номерів розташування GS1, присвоєних відповідно до державних стандартів України, нормативно-технічних документів і керівництв міжнародної асоціації GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна".

10. Застосування стандартів системи GS1 для ідентифікації та штрихового кодування логістичних одиниць, інвентарного майна, документів, відносин із споживачами послуг суб'єкти господарювання здійснюють відповідно до нормативно-технічних документів і керівництв міжнародної асоціації GS1 та Асоціації "ДжіЕс1 Україна" з використанням Префікса GS1 підприємства, присвоєного в установленому порядку суб'єкту господарювання Асоціацією "ДжіЕс1 Україна" або національною організацією — членом GS1 іншої країни.

**Директор департаменту
регуляторної політики**

В. О. Жовтуха

ПОГОДЖЕНО:

**Голова Державного комітету України
з питань технічного регулювання та споживчої політики**

О. С. Шнирко

(Положення у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.10.2007 р. № 355)